

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ ЗА УЧАСТІ МЕТАСЕКВОЇ КИТАЙСЬКОЇ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

М.М. Гузь, Г.Г. Гриник, доктори сільськогосподарських наук,

В.Р. Коцан, студент магістратури*;

Ю.Є. Синявський, здобувач

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна

Перспективним напрямком господарського використання метасеквої китайської є введення її до складу лісових культур в умовах сирих і вологих гігротопів сугрудів і грудів західного регіону України. Передумовами для цього є: досвід вирощування метасеквої у лісових культурах регіону, наявність місцевої лісонасінної бази та наявні ділянки у названих вище гігротобах, де створення лісових культур за участю аборигенних лісотвірних видів не завжди дає належний лісівничий ефект. Одна з перших спроб впровадження метасеквої китайської у лісові культури Західного регіону України була зроблена у 2005 р. на Львівщині у ДП «Сколівське лісове господарство» за ініціативи головного лісничого підприємства В.М. Дмитріва. Для аналізу стану лісових культур метасеквої нами було вибрано ділянку у Верхньо-Синеvidському лісництві ДП «Сколівське лісове господарство». Схема садіння – 3×3 м. Рік створення – 2011 р., доповнення було здійснено у 2017 р. На даній ділянці було проведено два освітлення у 2015 та 2018 р.

На дослідній ділянці було висаджено 470 особин метасеквої китайської. Відсоток приживлювання станом на 8 рік після створення лісових культур становить 46,8%. У 2017 р. здійснено доповнення у кількості 60 екземплярів. Станом на вересень 2019 р. наявних 37 екземплярів, із числа доповнених рослин (61,7% – приживлюваності). Аналіз проведених замірів дерев на пробній площі свідчить, що метасеквоя китайська у даних лісорослинних умовах характеризується ростом мінімум за I^a-I^b класами бонітету. При цьому частина найкраще розвинутих дерев у досліджуваному віці досягли висоти 7,0-7,5 м.

Встановлено, що найменш варіабельним показником для екземплярів обох досліджуваних періодів росту є загальна висота. З віком простежується збільшення коефіцієнта варіації за цим

---

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор Гузь М.М.

показником, що пояснюється істотною диференціацією та швидким ростом у висоту та розвитком екземплярів метасеквої. Зважаючи на доволі високу збіжистість стовбура та динаміку зміни значень коефіцієнтів варіації, які збільшуються з віком, а також на зміну кривих розподілів за досліджуваними біометричними параметрами екземплярів 2011 та 2017 років можна стверджувати, що диференціація дерев відбувається доволі швидко. Про це свідчить і високі значення відпаду серед екземплярів як 2011, так і 2017 років садіння.

Зважаючи на таку швидку диференціацію екземплярів за доволі короткий відрізок часу необхідним є встановлення параметрів екземплярів у віці 2-4 років, які в подальшому впливатимуть на ріст та розвиток рослини. Для екземплярів обох вікових груп заміряно діаметр як на висоті 1,3 м, так і на висоті кореневої шийки. За результатами кореляційного аналізу встановлено, що ці два показники для екземплярів 2011 року мають найвище значення коефіцієнту кореляції: 0,93. Це свідчить про перспективи використання значення діаметра на висоті кореневої шийки для виокремлення "дерев майбутнього" та для проведення відповідних доглядів. Для екземплярів садіння 2011 року доволі висока ступінь зв'язку між висотою стовбура та діаметрами на висоті 1,3 м та на висоті кореневої шийки: 0,80 та 0,87 відповідно. Між висотою стовбура та діаметром на висоті кореневої шийки є більш тісний зв'язок, ніж між висотою та діаметром на висоті 1,3 м. Значення коефіцієнта кореляції між висотою стовбура та діаметром на висоті кореневої шийки для екземплярів 2017 р. є порівняно низьке – 0,29. Це свідчить, що у віці 1-2 років цей зв'язок ще не високий, але з віком він істотно збільшується.

Висновки. В умовах вологих сугрудів лісові культури метасеквої китайської характеризуються ростом за I^a-I^b класами бонітету. Кореляційний аналіз параметрів дерев інтродуктора виявив низку закономірностей. Найбільш варіабельним параметром є висота до початку крони, наступним у порядку зменшення є діаметр на висоті кореневої шийки та загальна висота. Виробничий досвід свідчить, що оптимальним видом садивного матеріалу для створення лісових культур є дворічні сіянці. Лісові культури метасеквої китайської доречно вирощувати насамперед в умовах вологих сугрудів і грудів на схилах різної експозиції.